

Chileens wit: zes druiven, één land

18 november 2022 · door Jens De Cuyper

Chardonnay, Sauvignon Blanc, Riesling, Sauvignon Gris, Viognier en Verdejo naast elkaar — is de Chileense witte wijn nog steeds 'easy drinking' of kiest men voor kwaliteit?

Chili is met zijn 4.275 kilometer lengte een land van enorme klimaatverschillen, van gletsjers tot de droogste woestijn ter wereld — en van die diversiteit profiteert ook de wijnbouw. Op 17 november 2022 zette Wijnclub Zottegem zes witte Chileense wijnen van zes verschillende druiven naast elkaar: Chardonnay, Sauvignon Blanc, Riesling, Sauvignon Gris, Viognier en Verdejo. Dit is het volledige infoblad van die avond. Alle wijnen die we ooit proefden staan in onze [wijncatalogus](#).

De geproefde wijnen

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Druif
Villard	Le Chardonnay Grand Vin	2019	Chardonnay
Matetic	Corralillo Sauvignon Blanc	2021	Sauvignon Blanc
Matetic	Corralillo Riesling	2020	Riesling
Casa Marin	Sauvignon Gris	2017	Sauvignon Gris

Wijnhuis	Wijn	Jaar	Druif
Von Siebenthal Riomistico	Viognier	2018	Viognier
El Principal	Kine	—	Verdejo

Woord vooraf

Vandaag neem ik jullie mee naar Zuid-Amerika, naar Chili. Een land dat door zijn lengte van 4.275 kilometer beschikt over een grote diversiteit aan klimaatzones. Van enorme gletsjers en ijskoude meren tot slapende vulkanen en de droogste woestijn ter wereld.

Naast zijn verbluffende natuur staat Chili natuurlijk ook bekend om zijn pikante chilipepers! Maar wees gerust, een tasting van deze vrucht staat vandaag niet op de planning.

Wel heb ik getracht om in 6 glazen de diversiteit en de kwaliteit van de Chileense witte wijn weer te geven. Doordat de diversiteit zo groot is, heb ik dan ook gekozen om 6 verschillende druiven te presenteren.

Zijn het nog steeds de 'easy drinking wines' van weleer? Of gooit men het over een andere boeg, en kiest men voor kwaliteit boven kwantiteit? En wat met de verschillende cépages? Is het mogelijk om deze uit elkaar te houden?

Ik hoop jullie vandaag te kunnen verrassen!

Jens

Geschiedenis

Al deze periodes in de geschiedenis van de wijnbouw van Chili hebben zo hun eigen kenmerken met betrekking tot de wijnbouw: de Spaanse verovering, de koloniale periode, de periode van de Onafhankelijkheid, de wijnrenaissance in de 19e eeuw, de stagnatie van de wijnrenaissance in de 20e eeuw en de crisis in 1979 en de wederopbouw.

Ongeveer rond de helft van de 16e eeuw werden de wijnstokken in Chili geïntroduceerd door de Spanjaarden met in 1551 de eerste oogst. Pas in het jaar 1851, met de komst van een Franse wijnschool en de betere ontwikkelingen van de scheepsvaart, kwamen er Franse invloeden in de Chileense wijnbouw. Getuigen hiervan zijn de vele aanwezige Franse druivenvariëteiten. Momenteel zijn de afstammelingen van de Franse wijnen de enige pre-phylloxera klonen in de wereld.

Overige kenmerken in de geschiedenis van Chili zijn dat halverwege de 19e eeuw er veel oenologen en technische deskundigen vanuit Europa naar Chili zijn gekomen. Dit omdat in Europa de druifluis, phylloxera, de wijngaarden aan het verwoesten was.

In het jaar 1877 kwamen de eerste Chileense wijnen op de Europese markt en wonnen verschillende prijzen. Toch bleef de export eerder beperkt en groeide nauwelijks. De politieke crisis in 1970 zorgde zelfs voor een tijdelijke terugval. In hetzelfde jaar echter introduceerde Viña Miguel Torres, een bijhuis van Bodegas Torres in Spanje, moderne vinificatietechnieken die spoedig door de andere huizen in Chili werden gevolgd. Dit betekende de definitieve doorbraak van Chili als internationaal wijnland. Verder hebben de vele en grote buitenlandse

investeringen van de laatste decennia in belangrijke mate bijgedragen tot de ontwikkeling van de wijnbouw en van de commercialisering van Chileense wijnen over de hele wereld. De export groeide exponentieel: van 43 miljoen liter in 1990 naar 909 miljoen liter in 2021.

Regelgeving

Vooraf de wijnboer zelf is het belangrijkste element dat de kwaliteit van de aangeboden wijn bepaalt. Veel wetgeving is er niet in Chili en classificatie al helemaal niet. Er zijn recent wel de territoriale afbakeningen ontstaan en verder enkele bepalingen die nuttig zijn om weten.

Als de regio op de fles is aangegeven moeten de druiven voor 75% ook daadwerkelijk uit die regio afkomstig zijn. Als een druivensoort is aangegeven moet dat voor 85% correct zijn. Behalve als het om een "estate"-wijn gaat, die dus geproduceerd en gebotteld is op een met naam genoemd wijnbedrijf. In dat geval moet de druivensoort 100% correct zijn. Voor het aangegeven jaartal is het een min of meer aanvaarde regel dat die voor 95% juist moet zijn.

Verder komen nog volgende kwaliteitskenmerken op de fles voor: Special (gebotteld 2 jaar na de oogst), Reserva (gebotteld 4 jaar na de oogst), Gran Vino (gebotteld 6 jaar na de oogst).

Voor het bewaren en rijpen voor botteling wordt soms gebruik gemaakt van Franse eik maar vaker toch van vaten uit Californische eik.

Wijnstreken

Gelegen langs de westkust van Zuid-Amerika, is het lange en uitgestrekte land een van de topwijnproducenten van het continent. Door de lengte van dit land liggen de wijngaarden van noord naar zuid zo ongeveer 1.400 km uit elkaar. Hierdoor zijn er grote verschillen in klimaat: zo is het noorden droog, bergachtig en dominerend door de Atacama-woestijn en het zuiden juist koel door de invloed van de zuidpool. Centraal gelegen tussen deze 2 uitersten is het meest ideale wijnklimaat met veel zon en invloeden vanuit het Andesgebergte in het oosten en de oceaan in het westen.

- **Atacama-regio.** In deze valleien in de noordelijke woestijn van Chili worden vooral tafeldruiven en druiven voor het wijndistillaat Pisco geteeld.
- **Coquimbo-regio.** Ook hier worden vooral tafeldruiven en druiven voor Pisco verbouwd. Er is wijnbouw, maar met mondjesmaat.
- **Aconcagua-regio.** Aconcagua is een vlakke, dwars over het land liggende regio tussen de bergen van de Andes en de zee. Dit gebied heeft een warm, mediterraan klimaat, waar de gemiddelde jaartemperatuur 14 graden is. Bewolking komt hier nauwelijks voor en de zon schijnt dan ook volop. Er valt jaarlijks zo'n 250 mm regen en in de maanden november tot en met april is het relatief droog. De koele nachten zorgen ervoor dat de druiven een gelijkmatige rijping ondergaan en dat het bouquet en

de aromastoffen behouden blijven. Vanwege het gunstige klimaat krijgen plantenziekten, schimmels, insecten en rot nauwelijks een kans en de boeren maken dan ook geen gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen. De Casablanca Valley ligt op de kustvlakte, met lage heuvels en flauwe hellingen op minder dan 400 meter boven zeeniveau, ten westen van hoofdstad Santiago, vlakbij de oceaan — de koele invloed van het zeewater zorgt ervoor dat de druiven hier meer van hun frisheid behouden. In sommige andere delen van Chili is het namelijk vaak nodig de wijnen aan te zuren, vanwege het te zoete karakter. San Antonio en Leyda zijn relatief jonge cool-climategebieden in Aconcagua met onder andere Sauvignon en Pinot Noir.

- **Centrale vallei (Maipo, Rapel, Cachapoal, Curicó).** Maipo Valley is in Chili het gebied met de langste wijnbouwtraditie. Rapel Valley is een zeer veelzijdig gebied en kent vele microklimaten — Carmenère speelt hier een grote rol. De Cachapoal Valley biedt kruidige aristocratische wijnen. In Curicó is het verschil in temperatuur tussen dag en nacht meestal om en bij de 15 °C, wat een langzame rijping van de druiven tot gevolg heeft, waardoor ze krachtig maar toch zacht van smaak worden. Maule bestrijkt ongeveer 30% van de totale wijnoppervlakte in Chili en is daarmee de grootste wijnproducerende regio van het land — een brede, in de lengterichting gelegen vallei met golvende heuvels, aan de westkant afgebakend door de bergen aan de kust en aan de oostzijde door de Andes.

- **Zuidelijke regio (Itata, Bío-Bío, Malleco).** Itata biedt een vochtig mediterraan klimaat met een jaarlijkse neerslag van tussen de 650 en 700 mm.

De druiven

De gebruikte druivenrassen voor kwaliteitswijn zijn voornamelijk de Bordelese rassen, en met uitbreiding alle Franse rassen. Cabernet Sauvignon en Merlot voor rood en Sauvignon Blanc voor wit. Natuurlijk is er ook de onvermijdelijke Chardonnay. In plaats van Merlot werd in het verleden vaak Carmenère gebruikt, een oude versie van Merlot die alleen nog in Chili voorkomt en daarom het laatste decennium zo'n beetje de nationale trots is geworden.

Hieronder de typische kenmerken van de, deze avond, gekozen druiven:

Chardonnay. Een Chardonnay kan wat frisser of juist wat voller van smaak zijn, maar hij laat altijd een zacht gevoel achter in de mond. Dit zijn de belangrijkste kenmerken voor de smaak: appel, peer, mango en ananas. Bij houtgerijpte Chardonnays proef je ook tonen van vanille en karamel.

Sauvignon Blanc. Sauvignon Blanc is een heldere, lichtbleke wijn met een schitterende groene glans. De wijnen zijn over het algemeen fris en droog en iets hoger in zuren. Sauvignon Blanc van over de hele wereld herken je aan de knisperend frisse smaak en kenmerkende 'groene' aroma's van gras, groene appel en kruisbessen.

Riesling. Kenmerkende aroma's zijn perziken en appel, citrusfruit, citroen, limoen, pompelmoes, ananas en passievrucht, citronella, munt, muskaat, kamperfoelie, brem, linde, acacia. Rijpere Rieslings geuren naar overrijpe ananas en petroleum. Jongere Rieslings naar vers hooi, viooltjes, roos en wit steenfruit. Nobeke rotting geeft een typisch smaakje van gedroogde abrikozen en honing, amandelen en rozijntjes.

Sauvignon Gris. Vergelijkbaar met een neutrale tot licht fruitige witte Bourgondiër. Het bouquet toont de verscheidenheid subtiële fruitaroma's van meloen, abrikozenconfijt en kweepeersap. De wijn wordt gekenmerkt door fijne, fruitige zuren en delicate tannines, met een lange afdronk.

Viognier. Viognier houdt van droge en arme granietbodems en is resistent tegen droogte. De productie per hectare is uitzonderlijk laag en bedraagt 20-30 hectoliter per hectare. De wijn heeft een gouden tint en een hoog alcoholgehalte, is tevens droog en bezit een typisch bittertje in de afdronk. Hij is uitzonderlijk geparfumeerd en vertoont geuren van honing, perzik, abrikoos, acacia en specerijen.

Verdejo. De beste Verdejo-wijn heeft ongelooflijk veel fris fruit, schitterende aroma's van limoen, citrus, venkel en perzik en een krijtdroge afdronk.

Bespreking van de geproefde wijnen

Villard Le Chardonnay Grand Vin 2019

Viña Villard werd opgericht in 1989 door Thierry Villard als allereerste 'family premium boutique wine company'. De laatste twintig jaar kreeg het wijndomein steeds opnieuw erkenning als één van de beste producenten in Casablanca Valley. Deze prachtige vallei is gelegen aan de voet van de Coastal Mountain Range, zo'n 75 km ten westen van Santiago en op 35 km van de Stille Oceaan. Casablanca Valley is erkend als Chili's premium wijnregio in het koudere klimaat: de vallei geniet van de zeebries die ideaal is voor de rijpingsperiode van druivensoorten als Pinot Noir, Sauvignon en Chardonnay.

Druiven: 100% Chardonnay. Terroir: Casablanca, koele kustregio in Chili met een maritiem klimaat — kwarts, graniet en klei typeren de bodem, dit zorgt voor een vegetatieve en fruitige expressie. Lagering: 9 maanden op Franse eik. Kleur: lichtgeel. Aroma: verleidelijke mix van mirabellen, perziken, abrikozen en amandelen, met een elegante toets van verse boter. Smaak: flinke aanzet, met smaken van rijpe steenvruchten, met aan het einde een frisse smaak van citrus en witte peper. Aan tafel: vis in romige sauzen, kruidige vegetarische salades.

Matetic Corralillo Sauvignon Blanc 2021

Matetic is wat men noemt een Boutique Biodynamic Winery. De familie Matetic verliet in 1892 Kroatië omwille van de onrust op de Balkan — wat later een zegening blijkt te zijn voor de Chileense biologische wijnwereld. Na jaren van fruit- en veeteeltbedrijven gerund te hebben, besloot de inmiddels 4e Chileense generatie ook in de wijnbouw een stempel te drukken met hun passie en enthousiasme.

De wijngaarden in de Rosario-vallei, gelegen tussen de kustvalleien van Casablanca en San Antonio, zijn in 1999 geplant op de hellingen van dit bevoorrechte gebied, waardoor ze een van de pioniers zijn van de productie van Syrah in een koel klimaat in Chili. Viña Matetic is een feit. Lichte briesen zorgen voor verkoeling en een goede luchtcirculatie, waardoor fruit optimaal kan rijpen en vochtigheid nauwelijks schimmels en ziektes brengt. De arme bodem van graniet en verweerd graniet, rode klei en donkere aarde als toplaag, is ideaal voor de aangeplante druivenrassen. De beperkte neerslag (zo'n 485 mm per jaar) valt voornamelijk in de wintertijd.

Druiven: 100% Sauvignon Blanc. Terroir: San Antonio, koele kustregio met een terroir van rode klei, vulkanisch materiaal en kalksteen, zeer droog en rijk aan graniet en leisteen — de wijnen van Matetic zijn organisch en biodynamisch. Lagering: enkele maanden sur lie in inox vaten. Kleur: licht geel met groene reflecties. Aroma: speelse mix tussen minerale en kruidige accenten, aroma's van pompelmoes en tropisch fruit (asperges). Smaak: evenwichtige aanzet, verrassend sappig, fruitig en fris. Aan tafel: heerlijk als aperitief, te combineren met groentesalades en zeevruchten.

Matetic Corralillo Riesling 2020

Druiven: 100% Riesling. Terroir: Casablanca, koele kustregio met een maritiem klimaat — kwarts, graniet en klei typeren de bodem, dit zorgt voor een vegetatieve expressie; de wijnen van Matetic zijn organisch en biodynamisch. Lagering: 3 maanden sur lie in inox vaten. Kleur: licht geel

met groene reflecties. Aroma: geurend naar abrikozen, subtiele hint van petroleum die intenser wordt naarmate de wijn veroudert. Smaak: frisse minerale start, ziltig palet en een licht fruitige finale. Aan tafel: combineer met oesters, ook verrassend bij desserts op basis van citrus.

Casa Marin Sauvignon Gris 2017

Niets beschrijft deze wijnmakerij beter dan het verhaal van een vrouw die volhardde in het creëren van fijne en exclusieve wijnen. In 2000 besloot zij, tegen het advies van collega's en deskundigen in, haar wijnhuis te vestigen in Lo Abarca, een klein stadje in de San Antonio-vallei. Ondanks waarschuwingen over problemen met de locatie, het koele klimaat en het ongeloof van de mensen, slaagde ze erin een wijngaard en wijnmakerij te ontwikkelen waarvan de wijnen talrijke wereldbekroningen hebben ontvangen, waardoor Chili in een duidelijk daglicht kwam te staan met zijn wijnen van hoge kwaliteit en hoge waarde.

Maria Luz is de eerste vrouwelijke wijnmaker en eigenaar van een wijnmakerij in Chili. Na het afstuderen aan de Universiteit van Chili met een graad in agronomie en wijnmaken, werkte Maria Luz in verschillende wijnmakerijen, richtte ze in 2000 met succes de eerste cool-climate-wijnmakerij in Zuid-Amerika en de Pacifische kust op. Ze heeft haar fijne wijnen met succes gepositioneerd op de topmarkten en bij internationale critici, waar ze opvallen door hun hoge kwaliteit.

Een gulle, ronde en exotische Sauvignon Gris uit de kustregio van Chili.
Druiven: 100% Sauvignon Gris. Terroir: San Antonio, koele kustregio met

een bijzonder terroir van rode klei, vulkanisch materiaal en kalksteen, zeer droog en rijk aan graniet en leisteen. Lagering: 50% van de wijn 7 maanden op Franse eik. Kleur: strogeel. Aroma: kruidige en florale toetsen, exotische neus met aroma van citrus en pomelmoes (boter, brioche). Smaak: ronde smaak van meloen, witte peper en een lichte houttoets, lange verfrissende finish. Aan tafel: bij asperges, vette vis en (Thaise) curry en limoen.

Von Siebenthal Riomistico Viognier 2018

Al meer dan twee decennia had Mauro von Siebenthal, een Zwitserse advocaat en wijnliefhebber, een droom. In 1998, met de financiële steun van vier vrienden, werd Viña von Siebenthal eindelijk een realiteit. De harmonieuze filosofie van Viña von Siebenthal brengt een uiterst elegante wijn voort die de buitengewone karakteristiek van het Valle de Aconcagua-terroir welsprekend tot uitdrukking brengt.

De vier belangrijkste wijngaarden van Viña von Siebenthal liggen in het historische wijnbouwgebied van Panquehue, in de Aconcagua Vallei. Dit is een zeer kleine sub-appellatie van de Aconcagua Vallei in Chili en een van de meest exclusieve en prestigieuze gebieden in Chili voor de productie van rode en witte Bordeaux-variëteiten. Dit is een halfwoestijnachtig gebied halverwege tussen de Andes en de Stille Oceaan.

De wijnstokken worden geteeld volgens de principes van de biologische landbouw en met zorgvuldig respect voor het milieu. De opbrengst wordt drastisch beperkt om het aroma van de druiven te intensiveren. De oogst

vindt plaats in de vroege ochtenduren om microgisting te voorkomen. Het vinificatieproces begint onmiddellijk na de oogst.

Een wulpse en volle Chileense Viognier met een zwoel parfum en een rijke elegante smaak. Druiven: 100% Viognier. Terroir: Aconcagua Andes, Chili, 100 km verwijderd van Santiago, omringd door bergen van circa 1.500 meter hoogte, mediterraan klimaat met weinig regenval tijdens het groeiseizoen; de koele nachten zorgen voor een optimale rijping van de druiven. Lagering: 10 maanden op Franse eik. Kleur: donker strogeel. Aroma: geparfumeerde neus met een mix van florale toetsen, nootmuskaat en citrus (gras). Smaak: stevige start, tropisch fruit, vol in de mond met een stevige afdronk. Aan tafel: te drinken bij witte vis in roomsauzen, zachte kazen.

El Principal Kine Verdejo

De Chileense wijnen van El Principal hebben een uniek karakter en weerspiegelen de elegantie en identiteit van het Alto Maipo-terroir. "El Principal" is genoemd naar stamhoofd Picunche Andetelmo, de heer van het land dat vandaag ons terroir vormt, in de uitlopers van de Andes-bergketen in de Maipo Andes-vallei. Zijn visionaire en vredelievende karakter leverde hem het respect op van de Spaanse Conquistadores, die een geschiedenis van openheid en uitwisseling inluiden die tot op de dag van vandaag voortduurt.

El Principal werd in 1993 opgericht door partners Jorge Fontaine Aldunate, eigenaar van het landgoed El Principal, en Jean Paul Valette, Frans wijnmaker en voormalig eigenaar van het beroemde Premier Grand

Cru Classé Château Pavie in Saint-Émilion. De wijnen van El Principal worden uitsluitend gemaakt van druiven van het landgoed Andetelmo in Alto Maipo. De wijngaarden werden in microzones aangeplant, rekening houdend met hun bodem, hoogte, blootstelling aan de zon en klimaat.

Een geurige, volle, elegante, zachte en ronde Chileense Verdejo. Druiven: 100% Verdejo. Terroir: Maipo Vallei, één van de belangrijkste wijnregio's in Chili ten zuiden van Santiago, warm mediterraan klimaat met droge zomers en lage hoeveelheid regen, met koude invloeden van het Andesgebergte. Lagering: 12 maanden gerijpt in Franse eik. Kleur: strogeel. Aroma: een geurrijke mix van groene appel, meloen, honing en een lichte botertoets. Smaak: volle elegante start met smaken appel, meloen, honing en noten, mooi rond en zacht met een verrassend minerale finish. Aan tafel: perfect bij (vegetarische) risotto met veel champignons en venkel, paella.